

Türk Turizm Araştırmaları Dergisi

2022, 6(4): 1113-1127.

DOI: [10.26677/TR1010.2022.1141](https://doi.org/10.26677/TR1010.2022.1141)

ISSN: 2587-0890 Dergi web sayfası: <https://www.tutad.org>

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Covid-19 Sürecinde Yazlıkçıların Buldukları Turistik Destinasyona İlişkin Algıları: Susanoğlu Örneği*

Dr. Öğr. Üyesi Seda ÖZDEMİR AKGÜL, Selçuk Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Konya, e-posta: sedaozdemir8@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4482-4119>

Öğr. Gör. Dr. Filiz Özlem ÇETİNKAYA, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Çiçekdağı MYO, Kırşehir, e-posta: filyozum@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2509-8011>

Öz

Dünyada yaşanan Covid-19 süreci küresel çapta büyük değişimlere yol açmıştır. Başta sağlık sektörü etkilenmekle birlikte; ekonomi, ticaret, eğitim, turizm gibi birçok sektör de bu süreçten payını almıştır. Yazlıkçıların Covid-19 sürecinde buldukları turistik destinasyona ilişkin algılarının belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışma Mersin'in Silifke ilçesine bağlı turistik bir beldesi olan Susanoğlu'nda gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada Susanoğlu'nda dönem dönem bulunan yazlıkçıların buldukları destinasyonla ilgili olarak Covid-19 döneminde oraya algıları ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda çalışmada yöntem olarak nitel araştırma yöntemlerinden biri olan içerik analizi kullanılmıştır. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme ile Susanoğlu/ Mersin'de Ağustos-Eylül 2021 tarihleri arasında yazlıkçılarla yüz yüze görüşme yapılmıştır. Verilerin kodlanmasında bilgisayar tabanlı nitel analiz programı olan QSR Nvivo 12 kullanılmıştır. Tatilcilere Susanoğlu'nda geçirdikleri süre boyunca Covid-19'un tatilleri üzerindeki etkilerini içeren ve destinasyonun bu süreçte aldığı önlemlerle ilgili sorular sorulmuştur. Elde edilen sonuçlara göre genel olarak yazlıkçıların, Covid-19 sürecinde normal sürece göre yazlıklarında asıl ikamet adreslerinden daha çok kaldıkları ve merkezi yerleşim yerlerine göre sakin olduğu için burada kendilerini daha güvende hissettikleri tespit edilmiştir. Yazlıkçıların vermiş oldukları cevaplara göre genel olarak maske kullanımı, hijyen ve sosyal mesafe konusunda kurallara uymada yetersiz oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle sosyal mesafe kurallarına banka, market, cafe, restoran ve pazar yerlerinde yeterince dikkat edilmediği, plajda ise kısmen dikkat edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Genel olarak yazlıkçıların tedirginlik durumu incelendiğinde denize girerken ve plajda tedirgin hissetmedikleri; dışarıda gezerken, pazarda, markette, restoranda, resmi dairelerde, sahil kıyısında tedirgin oldukları tespit edilmiştir.

* Bu çalışma 24-26 Mart 2022 tarihleri arasında Conference on Managing Tourism across Continents (MTCON'22) kongresinde özet bildiri olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Susanoğlu, Yazlıkçı.

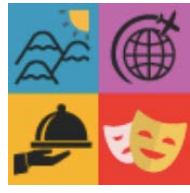
Makale Gönderme Tarihi: 10.10.2022

Makale Kabul Tarihi: 17.12.2022

Önerilen Atf:

Özdemir Akgül, S. ve Çetinkaya, F. Ö. (2022). Covid-19 Sürecinde Yazlıkçıların Buldukları Turistik Destinasyona İlişkin Algıları: Susanoğlu Örneği, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 6(4): 1113-1127.

© 2022 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

Journal of Turkish Tourism Research

2022, 6(4): 1113-1127.

DOI: [10.26677/TR1010.2022.1141](https://doi.org/10.26677/TR1010.2022.1141)

ISSN: 2587-0890 Journal Homepage: <https://www.tutad.org>

RESEARCH PAPER

Perceptions of Summer Housekeepers Regarding their Touristic Destination During the Covid-19 Process: The Case of Susanoğlu

Assistant Prof. Dr. Seda ÖZDEMİR AKGÜL, Selçuk University, Faculty of Tourism, Konya, e-mail: sedaozdemir8@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4482-4119>

Dr. Filiz Özlem ÇETİNKAYA, Kırşehir Ahi Evran University, Çiçekdağı Vocational School, Kırşehir, e-mail: filyozum@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2509-8011>

Abstract

There are great changes in the world that is experiencing the Covid'19 process. Although the health sector is primarily affected; many sectors such as economy, trade, education and tourism have also taken their share from this process. This study, which is carried out to determine the perceptions of summer residents regarding their touristic destination during the Covid'19 process, is carried out in Susanoğlu, a touristic town of Silifke district of Mersin. With this study, it has been revealed what kind of perceptions, the summer residents who stay in Susanoğlu from time to time, have about the destination they are in during the Covid'19 period. In this direction, content analysis, which is one of the qualitative research methods, is used as a method in the study. With the easily accessible case sampling, face-to-face interviews are held with summer residents in Susanoğlu / Mersin between August and September 2021. QSR Nvivo 12, a computer-based qualitative analysis program, is used to code the data. During the holiday they will spend in Susanoğlu, the visitors are asked questions about the effects of the Covid'19 process on their holidays and the measures taken by the destination in this process. According to the results obtained, it has been determined that in general, summer residents stay more than their main residence addresses during the Covid-19 process compared to the normal process and feel safer because they are calmer than the central settlements. According to the answers given by the summer residents, it was concluded that they were insufficient in complying with the rules regarding the use of masks, hygiene and social distance in general. It has been concluded that social distance rules are not paid enough attention in banks, markets, cafes, restaurants and market places, and partial attention is paid to the beach. In general, when the uneasiness of the summer residents is examined, it has been determined that they do not feel uneasy when entering the sea and on the beach; they feel uneasy while walking outside, in the market, in the market, in the restaurant, in official offices and on the coast.

Keywords: Covid'19, Susanoğlu, Summer Residents.

Received: 10.10.2022

Accepted: 17.12.2022

Suggested Citation:

Özdemir Akgül, S. and Çetinkaya, F. Ö. (2022). Perceptions of Summer Housekeepers Regarding their Touristic Destination During the Covid-19 Process: The Case of Susanoğlu, *Journal of Turkish Tourism Research*, 6(4): 1113-1127.

© 2022 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

GİRİŞ

Önceleri yerel bir sorun olarak görülen salgın, büyük kitleleri etkisi altına alarak hızlı bir yayılma göstermiş ve böylece küresel çaplı bir krize dönüşmüştür (Kervankıran ve Bağmancı, 2020). Yayılmanın önüne geçmek amacıyla devletler eliyle sağlık, seyahat, eğitim gibi birçok alanda kısıtlamalar getirilmiştir. Covid-19 pandemisi sürecinde yerel, bölgesel ve uluslararası seyahatlere getirilen kısıtlamalar, turizm sistemlerini içine alan bütün sektörlerde ve dolayısıyla ulusal ekonomiler üzerinde hızlı bir düşüşe yol açmıştır (Gössling vd., 2021). Turizmin ülkelerin ekonomik büyüme ve kalkınma planlarındaki önemi göz önünde bulundurulduğunda, bu küresel krizde turizmin canlandırılması yönündeki çalışmalar önem kazanmıştır (Higgins-Desbiolles, 2020a).

Uçuşlara getirilen yeni düzenlemeler ve kısıtlamalarla; turistik faaliyetler kapsamında dünya genelinde organize edilen festival, spor turnuvası, konser, kongre gibi birçok etkinlik geçici bir süre için durdurulmuş, kısıtlanmış veya iptal edilmiştir. Bütün bu önlemler, salgının yayılma hızını azaltarak kontrol altına almaya ve ülkelerin sağlık sistemlerinin çökmesini engellemeye yöneliktir. Ancak turizm sezonu başlamaksızın yazlık evlerine giden yazlıkçılar için durum biraz daha farklı işlemektedir. Kendi evlerinde olmanın verdiği rahatlığın yanı sıra; sezonun başlaması ile birlikte dışarıdan gelen ve orada otel, apart, pansiyon gibi konaklama işletmelerinde kalan tatilcilerin Covid-19 döneminde sürekli sirküle olmaları, yazlıkçılar ve yerel halk için bir rahatsızlık konusu olabilmektedir. Bu durumlar göz önüne alındığında bu çalışmada Covid-19 döneminde Susanoğlu'nda yaşayan yazlıkçıların buldukları destinasyona ilişkin algılarının ortaya konulması amaçlanmıştır.

Küresel olarak ekonomik büyümeye katkısı olan ulaşım, konaklama, eğlence, yemek, vb. birçok sektöre fayda sağlayan en dinamik sektör olarak görülen turizm sektörü (Liu vd., 2019), insan etkileşiminin yoğun yaşanması dolayısıyla insanla ilgili her şeyden kolaylıkla etkilenebilmektedir. Bu açıdan bakıldığında Covid-19 pandemisinin turizm sektörüne etkilerini belirlemeye yönelik (Abbas vd., 2021; Alaeddinoğlu ve Serkan, 2020; Aylan, 2020; Bahar ve Çelik İlal, 2020; Jiang ve Wen, 2020; Korkut vd., 2020; Kurt Yılmaz ve Sürgevil Dalkılıç, 2021; Sikarwar, 2021; Skare, Soriano ve Porada-Rochon, 2021); Covid-19'un turistik tüketici davranışlarına olan etkisine yönelik (Akbaba, 2020; Ekinci vd., 2022; Kılıç vd., 2020; Neuburger ve Egger, 2021; Özaltın Türker, 2020; Talwar vd., 2022; Terziyska ve Dogramadjieva, 2021) çalışmalar olmakla birlikte sadece yazlıkçıların Covid-19 döneminde buldukları destinasyona ilişkin algılarının ölçüldüğü çalışmaya rastlanmadığından bu çalışma önem taşımaktadır. Bu açıdan çalışmanın uygulama bakımından sektör paydaşlarına pandemi zamanlarında yol gösterebileceği öngörülmektedir.

Yazlıkçıların Covid-19 sürecinde buldukları turistik destinasyon olan Susanoğlu'na ilişkin algılarının belirlenmesinin amaçlandığı bu çalışmada Susanoğlu'nda Covid-19 sürecinin nasıl yönetildiği, ne tür önlemler alındığı ortaya konulmuş; ayrıca yazlıkçıların fikirleri doğrultusunda nelere dikkat edilmesi gerektiği konusunda önerilerde bulunulmuştur.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

İlk olarak Çin'in Vuhan Eyaleti'nde Aralık ayının sonlarında ortaya çıkan ve insandan insana bulaşarak Vuhan başta olmak üzere Çin Halk Cumhuriyeti'nin diğer eyaletlerine ve diğer dünya ülkelerine yayılan koronavirüsün (Sağlık Bakanlığı, 2021) insanlar arasındaki yayılımını azaltmak amacıyla yerel, ulusal ve uluslararası bazda bazı önlemler alınmıştır. Bu kapsamda Avusturya, Çin, Fransa, İngiltere, İtalya ve Portekiz gibi ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de

Covid-19 virüsünün yayılmasını azaltmak amacıyla, kişisel temasın azaltılması ve fiziksel sosyal mesafenin artırılmasına yönelik politikalar çıkarılmıştır (Chen vd., 2020; Wen vd., 2020).

Dünya genelinde fiziksel olarak yapılan turistik gezilerin azalıp, bunların yerine sanal turların ön plana çıktığı pandemi döneminde, ülkelerin %90'ı Dünya Mirası alanlarını geçici olarak veya tamamen kapatmıştır (UNWTO, 2021). Herhangi olağanüstü bir hal durumunda, zorunlu bir ihtiyaç olarak görülmeyen turistik faaliyetler, ilk vazgeçilecek talep unsurlarından biri olarak görüldüğünden (Çetinkaya, 2022) turizme olan talep azalmış ve sonucunda birçok otel küçülmeye gitmiş ya da kapanmayla karşı karşıya kalmıştır (Turizm News, 2020).

Küreselleşmenin Covid-19 açısından belki de en büyük zararının görüldüğü günümüzde, insanoğlu bulunduğu duruma daha kolay adapte olabilir duruma gelmiş ve yeni alınan tedbirlere hızlı bir şekilde uyum sağlamayı başarabilmiştir. Salgının olumsuz etkilerine rağmen bu uyumun en iyi ve en çabuk şekilde gerçekleştiği sektörlerden biri şüphesiz turizmdir. Seyahat sınırlandırmaları ve sosyal izolasyon, zorunlu karantina uygulamaları tüm dünyada uygulanmaya başlanmış ve seyahat hareketleri durmuştur. Çeşitli destinasyonlarda evleri olan yazlıkçılar da bu süreçte seyahat kısıtlaması yaşayarak evlerinde vakit geçirmişlerdir. Bu duraklamaya karşı vaka sayılarında azalma olduğunda ve aşılama sayısı arttığında turizmdeki krizi atlattırma yönelik çeşitli önlemler alınmış, seyahat sınırlandırmalarında bazı esneklikler sunulmaya başlanmıştır. Böylece salgına rağmen, turizm amaçlı yer değiştirmeler gerçekleşmeye başlamıştır.

Seyahat ve turizm için yaygın bir şekilde meydan okuma olarak görülen Covid-19'un (Higgins-Desbiolles, 2020b) yarattığı küresel panik etkisi ile birlikte çevresel baskılar ve getirilen yeni düzenlemeler, seyahat üzerinde kalıcı sonuçlara yol açmıştır. Çinli turistler üzerinde yapılan bir çalışmaya göre, kişilerin küçük gruplar halinde ve daha az kalabalık yerlere ziyaret etme olasılıklarının yüksek olduğu görülmektedir (Wen vd., 2020).

Craig ve Karabaş'ın (2021) çalışmasına göre Covid-19 kapsamında alınan maske, sosyal mesafe gibi önlemler kişilerin fiziksel ve psikolojik sağlıklarını olumsuz etkilemiştir. Bununla beraber kamp alanları gibi açık havada konaklama ve rekreasyon aktiviteleri, turistlerin bu olumsuzluklardan kurtulmalarına olanak tanımaktadır. Ayrıca ilgili çalışmada, kamp alanlarında sosyal mesafenin daha iyi korunabildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Farzanegan vd.'nin (2021) 90'dan fazla ülkenin uluslararası turizm geçmiş kayıtları ile Covid-19'dan kaynaklanan kümülatif doğrulanmış vaka ve ölüm sayıları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki buldukları çalışmalarında; Covid-19'un özellikle Fransa, İtalya ve İspanya gibi turizm potansiyeli yüksek destinasyonların yanında Çin ve ABD gibi dış turizm hacmi yüksek ülkeler için önemli politika çıkarımlarına sahip oldukları yönünde çıkarımlarda bulunmuşlardır. İlgili çalışma sonuçları turizm endüstrisinde sağlık faktörünün daha fazla kontrol edilmesi ve sektörün önde gelenlerinin sağlık ve güvenlik standartlarına göre hesap verebilirliğe ihtiyaçlarının olduğunu, uluslararası sınırların kapatılmasının bir ülke açısından pandeminin olası etkilerini azaltmakta etkili bir strateji olduğunu göstermektedir.

Chebli ve Said'in (2020) Covid-19 salgınının turist davranışlarına yansımaları konu aldıkları çalışmalarında; turistlerin gruplardan ziyade bireysel olarak seyahat etmeyi tercih ettikleri, hijyene daha fazla önem verdikleri ve daha az popüler destinasyonlara yönelmeleri şeklinde davranışlarında değişiklik olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aydın ve Doğan'ın (2020) Covid-19 sonrası Türkiye'deki turistik tüketici kararları ve davranışları ile turizm sektöründeki değişimleri inceledikleri çalışmalarında, turistlerin kamp, karavan, sezonluk konut kiralama gibi alternatifleri değerlendirerek daha bireysel hareket edecekleri; sağlık ve çevre konusunda daha duyarlı davranılacağına dair çıkarımlarda bulunmuşlardır.

Turistik bir destinasyona olan talebi etkileyen hususlardan birisi o bölgenin turistler tarafından güvenli olarak algılanmasıdır. Turistlerin buldukları destinasyona dair emniyet, güvenlik, sağlık gibi konularla ilgili algıladıkları risk faktörleri, destinasyona ilişkin algılarını olumsuz yönde etkilemektedir (Khan vd., 2017; Wachyuni ve Kusumaningrum, 2020; Wen vd., 2021). Destinasyon hakkında çıkan haberler, kendisi ya da bir başkasının daha önceden deneyimlediği olumlu ve/veya olumsuz durumlar, destinasyona olan turistik eylemde belirleyici olmaktadır (Seçilmiş, 2010). Buna göre pandemiyle birlikte, TÜRSAB'ın (2020) "Covid-19 Sürecinde Türkiye ve Dünya Turizmi Değerlendirmesi" raporuna göre, önceki yıllarda tatil tercihinde etki eden faktörlerde ilk sırada yer alan "uygun fiyat" faktörü yerini "hijyen ve güvenlik" faktörüne bırakmıştır.

Pandemi döneminde hijyen ve güvenliğin daha fazla sağlanabildiği düşüncesiyle, kalabalık ortamlara girmek istemeyen tatilciler, sahibi oldukları ya da kısa bir süre için kiraladıkları ikinci konutlara yönelmişlerdir. Literatürde yazlık ev kavramı ile aynı anlamda kullanılan ikinci (ikincil) konutlar, yaşanan yer dışında, farklı motivasyonlarla (eğlenme, dinlenme, kaçış, vs.) ziyaret edilen, kıyı kesimlerde olabileceği gibi, kırsalda, doğayla iç içe, ormanlık veya dağlık alanlarda da olabilen, bir süreliğine kiralanan ya da satın alınan konutlardır (Emekli, 2014). İkinci konutlar, genellikle sınırlı bir zaman diliminde rekreatif amaçlarla kullanılan, doğal ya da kültürel çekiciliğe sahip yerlerde, insanların daimi konutları dışında kullandıkları konutlar şeklinde de ifade edilmektedir (Zoğal ve Emekli, 2020). Susanoğlu özelinde yapılan bu çalışmada; Susanoğlu, ikincil konut sahiplerinin daha çok emekli kesim olduğu, yılın birçok döneminde şehirden kaçış için orada bulunmalarının yanında, özellikle yazın eş, dost, akrabanın birlikte tatilini geçirebileceği bir destinasyon olarak görülmektedir.

İkinci konut sahibi olma ve kullanmada, rekreatif etkinlikler temel motivasyon kaynağı olmakla birlikte kültüre, destinasyona ve kullanım amacına göre anlamları ve işlevleri farklılık göstermektedir (Zoğal ve Emekli, 2020). Bundan başka ikinci konut sahibi olma ve kullanmada, doğal ve rekreasyonel çekiciliklerin yanında sosyal ve ekonomik nedenlerin etkisi (Okuyucu ve Somuncu, 2016); buldukları yerden kaçış motivasyonunun etkisi (Chaplin, 1999) de bulunmaktadır.

Türkiye'de salgının ortaya çıktığı ve hızla yayıldığı süreçte, ikincil konutlar, daha korunaklı ve daha az etkileşimli olması nedeniyle insanlar tarafından bir kaçış mekânı olarak görülmüş (Zoğal ve Emekli, 2020), Covid-19 salgınıyla birlikte ikinci konutların önemi artmıştır (Kervankıran ve Bağmancı, 2020; Zoğal vd., 2020). Eğlence ve turizm amaçlı kullanılan ikinci evler bu süreçte, "pandemilerden korunma" ve "ayrıcılık uzaktan çalışma yeri" olarak da değerlendirilmiştir (Zoğal vd., 2020).

Bu çalışmada ikinci konutların yoğunluklu olarak bulunduğu Susanoğlu ilçesi çalışma alanı olarak ele alınmıştır. Çok uzun ve kumdan oluşan plaja ve sığ bir denize sahip olan Susanoğlu, büyük oranda yazlıkçıların bulunduğu; yakın yerlerden (Mersin, Adana, Karaman, Konya) günübirlikçilerin tercih ettikleri ve ayrıca Mersin-Antalya'yı birbirine bağlayan karayolu üzerinde olması nedeniyle de geçiş noktasında kısa süreli tatil yapmak isteyenleri kendisine çeken turistik bir destinasyondur. Akdeniz çanağında bir destinasyon olmasına rağmen, yerli yazlıkçıların yoğun olması sebebi ile yabancı turistte pek rastlanmamaktadır. Yoğunlukla yazlık evlerin bulunduğu Susanoğlu'nda az sayıda otelin yanı sıra, birçok kişinin bir arada kalabileceği ve otele nazaran daha uygun olan, özellikle ailelerin tercih ettiği apart oteller de mevcuttur.

Daha önce de bahsedildiği gibi Covid-19 salgınıyla ilgili; tüketici davranışlarının ne yönde değişeceği, salgının turizm sektörüne ne şekilde yansıdığı, ülkelerin salgın döneminde belirledikleri politikalara, ... yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmada günübirlikçi, kısa

süreliğine tatile gelenler ve yazlıkçıların tercih ettikleri Susanoğlu'nda, Covid-19 sürecinde bulunan yazlıkçıların destinasyona ilişkin algıları ölçülmeye çalışılmıştır.

YÖNTEM

Covid-19 sürecinde yazlıkçıların buldukları turistik destinasyona ilişkin algılarının araştırıldığı bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden betimsel araştırma modeli kullanılmış ve içerik analizi ile veriler çözümlenmiştir. İçerik analizinden; belirlenen kategorilere göre açık, objektif, düzenli ve sistematik sonuçların ortaya çıkarılmasında yararlanılmaktadır. Araştırma verileri, kolay ulaşılabilir durum örnekleme ile Susanoğlu/ Mersin'de 30 Ağustos-10 Eylül 2021 tarihleri arasında, Susanoğlu'nda tatil yapan yazlıkçılardan oluşan 20 katılımcı ile yüz yüze görüşülerek toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu açık uçlu sorular ve demografik sorulardan meydana gelmektedir. 1.5 sayfadan meydana gelen görüşme formunun ortalama doldurma süresi 10-18 dakika olarak belirlenmiştir. Yüz yüze görüşmeler, çalışmanın araştırmacılarından biri tarafından gerçekleştirilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanırken katılımcılara yönelik demografik özelliklerin belirlenmesinde cinsiyet, yaş, eğitim durumu gibi ifadeler yer verilmiştir. Demografik bilgilerin sonrasında, çalışmanın amacına uygun olarak katılımcılara, alınan önlemlerin değerlendirilmesi, tedirginlik durumlarının değerlendirilmesi, Covid-19 sürecinde yazlıklarına güven duyma ve güven duymama durumlarının değerlendirilmesi, alınması gereken önlemlerin değerlendirilmesi, alınan önlemlerden en etkili olanının değerlendirilmesine ilişkin sorular sorulmuştur.

Araştırma kapsamında yazlıkçıların görüşleri okunarak gruplandırılmış ve kodlama listeleri oluşturulmuştur. Yazarlar tarafından ayrı ayrı oluşturulan listeler Microsoft Office Word'e aktarılmıştır. Benzer anlam ifade eden temalar oluşturularak sırasıyla alt temaları belirlenmiştir. Geçerliliği sağlamak açısından bu konuda çalışmaları olan üç uzmandan görüş alınmıştır. Uzmanların görüş ve önerileri doğrultusunda her liste için görüş birliği sağlanmıştır. Soruların güvenilirliği [Güvenirlilik = Görüş Birliği (Na) / (Görüş Birliği (Na) + Görüş Ayrılığı (Nd)) X 100] formülü kullanılarak ölçülmüştür (Miles ve Huberman, 2016). Güvenirlilik katsayısı 0,70 olarak belirlenip görüş birliğine varıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Toplanan verilerin kodlanmasında bilgisayar tabanlı nitel analiz programı Nvivo 12 programı kullanılmıştır. Bu programa Word ortamına aktarılan belgeler yüklenmiştir. Araştırmacılar tarafından oluşturulan kodlar programa tanımlanmıştır. Daha sonra kodlardan kategoriler oluşturulmuştur. Verilerin analizleri yorumlanarak şekil ve tablolarla birlikte bulgular bölümünde sunulmuştur.

Araştırma, Susanoğlu'nda ikinci konut sahibi olan yazlıkçıların, Covid-19 döneminde buldukları destinasyona ilişkin algılarını ortaya koymayı amaçladığı için yerel halk, günübirlik gelenler, kısa süreli tatile gelenler çalışmanın kapsamı dışında bırakılmıştır.

BULGULAR

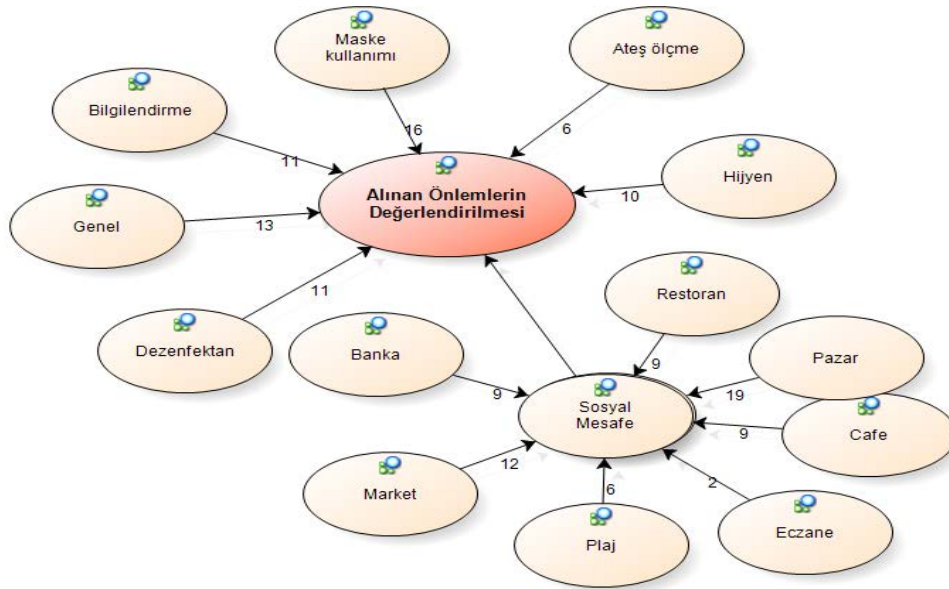
Katılımcıların soru formuna verdikleri cevaplara ilişkin elde edilen bulgular aşağıdaki gibidir.

Tablo 1. Demografik Bilgilere İlişkin Bulgular

Değişken		n	%
Cinsiyet	Erkek	2	10
	Kadın	18	90
Yaş Durumu	26-33 Yaş	2	10
	34-41 Yaş	6	30
	42-49 Yaş	3	15
	50 ve üzeri Yaş	9	45
Eğitim Durumu	İlköğretim	4	20
	Lise	3	15
	Önlisans	5	25
	Lisans	2	10
	Lisansüstü	6	30
Toplam		20	100

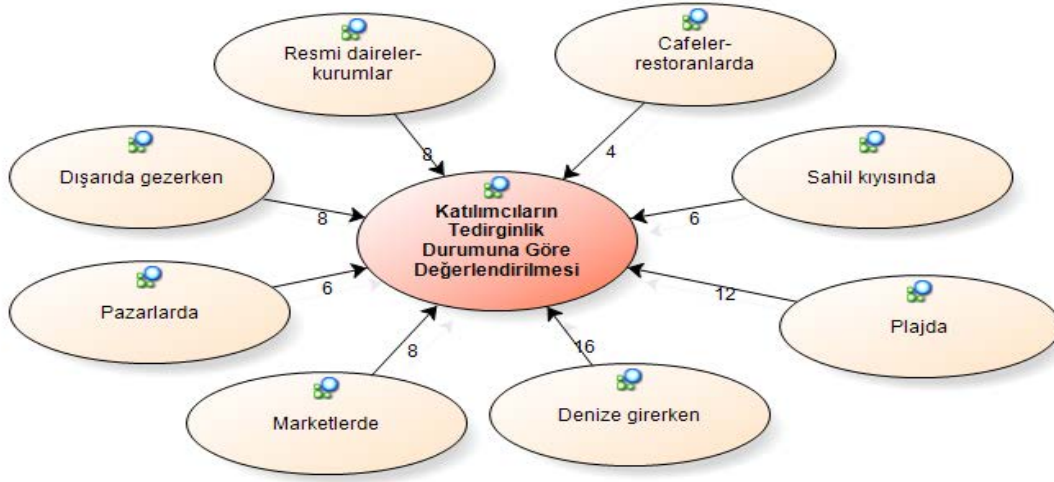
Katılımcıların demografik bilgileri incelendiğinde cinsiyet dağılımlarında 18'i kadın 2'si erkektir. Katılımcılar en fazla 50 ve üzeri yaş aralığında kişilerden oluşmaktadır. Eğitim durumları değerlendirildiğinde katılımcıların büyük çoğunluğu lisansüstü mezuniyete sahip kişilerden oluşmaktadır.

"Asıl ikamet adresinize nazaran burada daha mı az/çok kalıyorsunuz" sorusuna verilen cevaplar değerlendirildiğinde yazlıkçılar normal dönemde yazlıklarında asıl ikamet adreslerine göre daha az kalırken (17 kişi); Covid-19 döneminde yazlıklarında kalma durumları ya daha az (13 kişi) ya da kalma sürelerini etkilememiştir (5 kişi).

Şekil 1. Katılımcılara Göre Alınan Önlemlerin Değerlendirilmesi

Covid-19 sürecinde alınan önlemler hijyen, ateş ölçme, maske kullanımı, bilgilendirme, genel, dezenfektan, sosyal mesafe (restoran, pazar, cafe, eczane, plaj, market, banka) açısından değerlendirildiğinde en fazla sosyal mesafe konusunda yetersiz olduğu düşünülmektedir.

Sosyal mesafe boyutunda en çok pazarlarda (19 kişi) önlemlerin yetersiz olduğu görülmektedir. Alınan önlemlerin en çok yetersiz olduğu konuların sırasıyla maske kullanımı (16 kişi), genel önlemler (13 kişi), bilgilendirme ve hijyen (11'er kişi), ateş ölçme (6 kişi) olduğu görülmektedir.

Şekil 2. Katılımcılara Göre Tedirginlik Durumlarının Değerlendirilmesi

Katılımcıların tedirginlik durumları Şekil 2’de gösterilmiştir. Katılımcıların denize girerken (16 kişi) ve plajda (12 kişi) daha az tedirgin oldukları; kafeler ve restoranlarda (4 kişi) fazlaca tedirgin oldukları görülmektedir. Katılımcıların dışarıda gezerken, resmi daireler/kurumlar ve marketlerde (8’er kişi), sahil kıyısı ve pazarlarda (6’şar kişi) aynı oranda tedirgin oldukları görülmektedir.

Tablo 2. Covid-19 Sürecinde Yazlıklarına Güven Duyan Katılımcılara Göre Değerlendirilmesi

Sebeup	Frekans
İnsanların bilinçli olması	1
Merkezi yerleşim yerlerine göre daha sakin olması	2
Yoğunluğun az olması	3
Açık havanın virüsün yayılma hızını azaltması	2
Vaka sayısının daha az olması	2

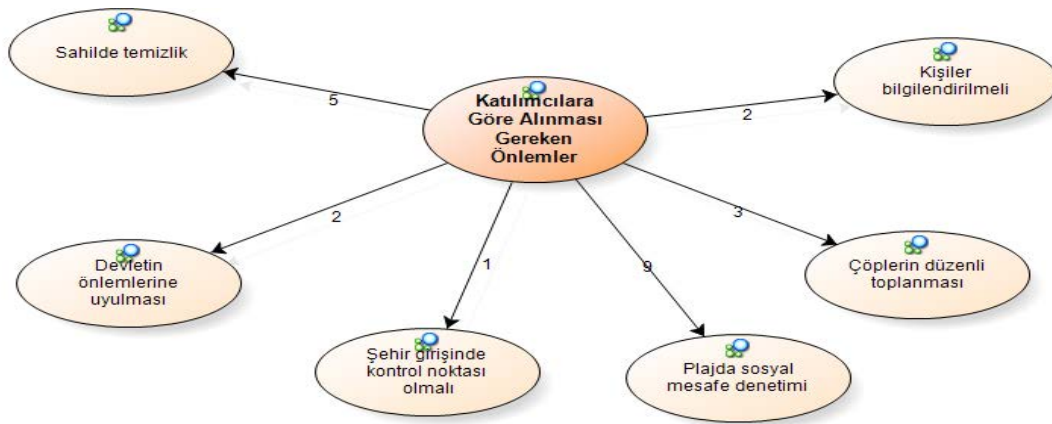
Katılımcıların Covid-19 sürecinde yazlıklarının bulunduğu Susanoğlu’na güven duyma durumlarına göre değerlendirildiğinde; katılımcılar (16 kişi) Covid-19 süresince ikamet adreslerine göre yazlıklarında daha güvende hissettiklerini düşünmektedirler. Ayrıca katılımcılar dışarıdan gelenlerin de kendilerini aynı oranda güvende hissettiklerini düşünmektedirler.

Tablo 2’ye göre katılımcılar insanların bilinçli olması, merkezi yerleşim yerlerine göre daha sakin olması, yoğunluğun az olması, açık havada virüsün yayılma hızının az olması, vaka sayısının daha az olması gibi nedenlerden dolayı Covid-19 sürecinde yazlıklarına güven duymaktadırlar. En fazla da yoğunluğun az olmasından kaynaklı güven duydukları görülmektedir.

Tablo 3. Covid-19 Sürecinde Yazlıklarına Güven Duymayan Katılımcılara Göre Değerlendirilmesi

Sebeup	Frekans
Farklı bölgelerden insanların gelmesi	6
Hafta sonları kalabalık olması	1
Maske ve mesafeye dikkat edilmemesi	3

Tablo 3'e göre katılımcılar (10 kişi) sırasıyla farklı bölgelerden çok sayıda insanın gelmesi (6 kişi), maske ve mesafeye dikkat edilmemesi (3 kişi), hafta sonları kalabalık olması (1 kişi) nedeniyle Covid-19 sürecinde yazlıklarına güven duymamaktadırlar.

Şekil 3. Katılımcılara Göre Alınması Gereken Önlemler

Şekil 3'te katılımcılara göre alınması gereken önlemler bulunmaktadır. Bu önlemler değerlendirildiğinde sırasıyla katılımcılar; plajda sosyal mesafe denetimi (9 kişi), sahilde temizlik (5 kişi), çöplerin düzenli toplanması (3 kişi), devletin önlemlerine uyulması (2 kişi), kişilerin bilgilendirilmesi (2 kişi) ve şehir girişinde kontrol noktası olması (1 kişi) yönünde görüş bildirmişlerdir. Katılımcıların genel ifadeleri aşağıda gösterilmiştir:

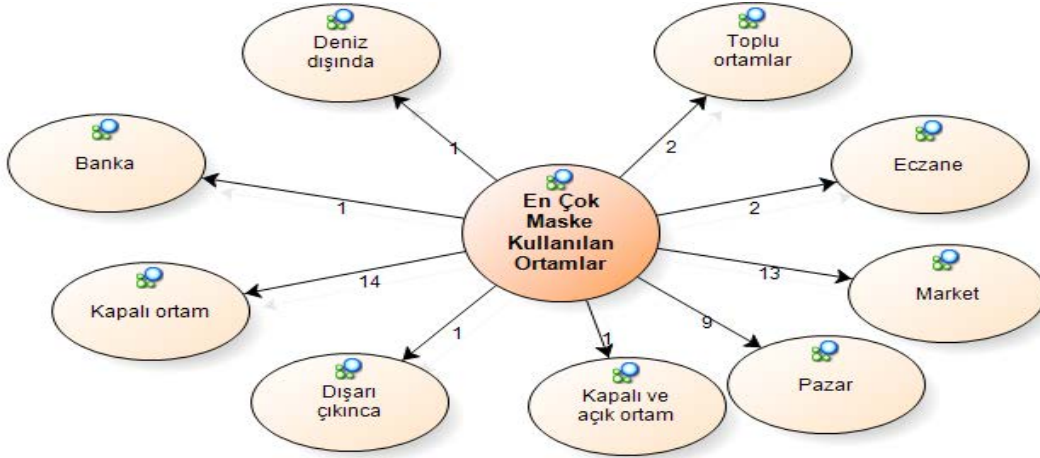
K1: Sahilde sürekli temizlik yapılabilir. Denize atılan çöpler (gemi tarafından) denetlenebilir.

K8: Belediyeler daha etkili çalışabilir. Esnaf denetlenebilir. Plajda sosyal mesafe düzenlenmeli.

K11: Evler gezilip test yapılabilir. Sosyal mesafeyle ilgili sahilde anons ya da jandarma duyuru yapılabilir.

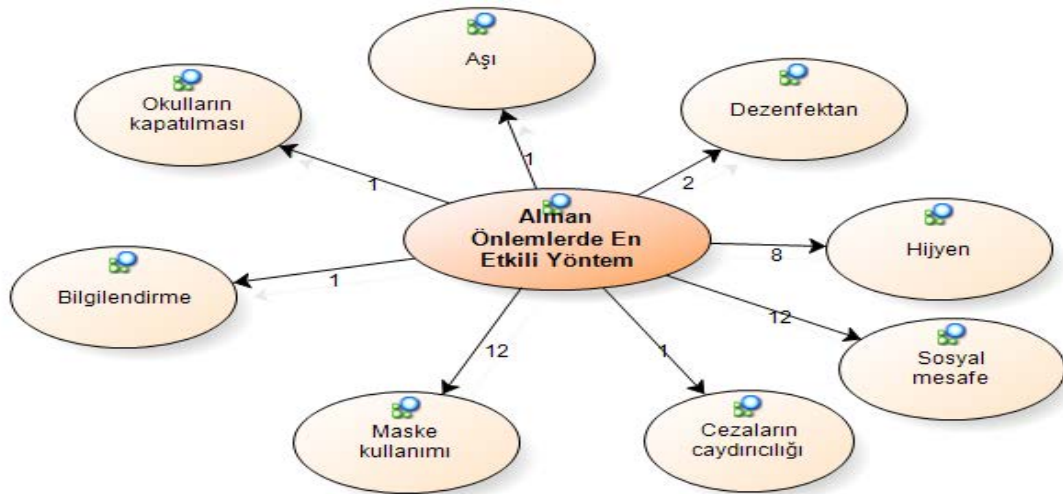
K14: Şehre girişte kontrol noktası olabilir. Ateş ölçümü, nereden geldin, nereye gidiyorsun diye sorulmalı insanlara. İnsanlar kendi önlemlerini daha çok kendileri almalı.

K17: Denetim daha sıkı olabilir. Plaj ve denizin temizliğine daha çok dikkat edilmeli.

Şekil 4. Katılımcılara Göre En Çok Maske Kullanılan Ortamlar

Katılımcılara göre en çok maske kullanımında en çok dikkat edilen yerler; kapalı ortamlar (14 kişi), market (13 kişi), pazar (9 kişi) iken; banka, deniz dışı, dışarı çıkınca ve kapalı ve açık alanlar en az dikkat edilen yerler olarak görülmektedir.

Şekil 5. Katılımcılara Göre Alınan Önlemlerde En Etkili Yöntem

Şekil 5'te katılımcılara göre alınan önlemlerden en etkili yöntemler gösterilmiştir. Alınan önlemlerde en etkili yöntemin katılımcılar tarafından maske kullanımı (12 kişi) ve sosyal mesafe (12 kişi) olduğu düşünülmektedir. En az etkili olanlar ise aşı (görüşmenin yapıldığı dönemde henüz aşı çalışmalarının başlangıç aşamasında olduğu göz önünde bulundurulmalıdır), bilgilendirme, cezaların caydırıcılığı, okulların kapatılması olduğu görülmektedir.

Bulgular genel olarak değerlendirildiğinde yazlıkçuların normal dönemde yazlıklarında asıl ikamet adreslerine göre daha az kaldıkları sonucuna varılmıştır. Pandemi süreci ile birlikte gerekli kısıtlamaların olması yazlıkçuların daha çok tercih etmesini etkilemiş olabilir. Alınan önlemlerin değerlendirilmesinde en az önemin sosyal mesafeye verildiği ortaya çıkmıştır. Bu durumun yazlıklarında bulunan kişilerin hem sıcak havanın etkisinden hem de açık alan olduğu için daha rahat davranış sergilemelerinden kaynaklı olduğu düşünülebilir. Yazlıkçılar Covid-19

sürecinde yazlıklarına güven duymaktadırlar. Açık havada virüsün yayılma hızının az olması ve vaka sayısının daha az olması gibi nedenlerden dolayı güven duydukları düşünülmektedir. Katılımcılara göre alınması gereken önlemler arasında en çok ifade edilen hususun plajda sosyal mesafe denetiminin yapılması olduğu sonucuna varılmıştır. Çünkü katılımcılar açısından alınan önlemlerde en etkili olanın sosyal mesafe ve maske kullanımı olduğu düşünülmektedir. Bu dönemde aşı çalışmaları yeni yapılmaya başlandığından ve katılımcılar açısından henüz sonuçları bilinmediğinden etkili yöntemler arasında yer almadığı düşünülebilir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Covid-19 pandemi sürecinin yaşandığı Ağustos-Eylül 2021 tarihleri arasında yapılan araştırmada, katılımcıların daha çok 50 yaş ve üzeri olduğu görülmektedir. Bunun nedeni orada yazlıkçı olarak bulunan nüfusun çoğunlukla emekli kesim olmasından kaynaklanmaktadır.

Alınan önlemlerin yapılandırıldığı görüşme formuna göre; maske kullanımı, hijyen, sosyal mesafe, dezenfektan, ateş ölçme ve bilgilendirmelerle ilgili yapılan yorumlara göre en çok sosyal mesafe konusunda yetersiz kaldığı ifade edilmiştir. Sosyal mesafeyle ilgili olarak da en az pazar yerinde, en çok da eczanelerde dikkat edildiği görülmektedir. Bunun nedeni olarak kapalı alanlarda kurallara uyma zorunluluğunun bulunması gösterilebilir.

Katılımcıların tedirginlik durumlarına bakıldığında en az plajda ve denize girerken tedirgin olmalarına rağmen, en çok kafeler ve restoranlarda tedirginlik yaşadıkları görülmüştür. Bunun sebebi ise, açık alanlarda bulaş riskinin az olması nedeniyle kendilerini güvende hissetmeleri ve kapalı alanların bulaşa daha elverişli bir ortam olmasından kaynaklanmasıdır. Craig (2020) ve Gossling vd.'nin (2020) çalışmalarında da sosyal mesafenin dış mekânlarda daha iyi korunduğundan algılanan risk düzeyini azalttığı dolayısıyla dış mekânların daha güvenli algılandığı görülmektedir.

Covid-19 pandemisiyle ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında, yazlık evlerin, diğer tatil yeri seçeneklerine göre daha güvenli olduğu bulgusuna rastlanmaktadır (Özaltın Türker, 2020; Yenişehirlioğlu ve Salha, 2020). Bu çalışmada da katılımcılar, yaşadıkları şehirden ziyade yazlıklarının bulunduğu Susanoğlu'nda insan yoğunluğunun az olması, daha az etkileşime ihtiyaç duymaları, daha çok açık alanda kalabilmelerine imkân vermesi sebebiyle kendilerini güvende hissederken; tatilcilerin sürekli yer değiştirmesi, sirkülasyonun fazla olması, hafta sonlarında yakın yerlerden geliş ve gidişlerin olmasından dolayı bazı katılımcılar da kendilerini güvende hissetmedikleri sonucuna ulaşmışlardır.

Katılımcılar, Susanoğlu'nda Covid-19 için alınan önlemlerden farklı olarak; plajda sosyal mesafe denetiminin yapılması, sahilin düzenli olarak temizlenmesi ve çöplerin toplanması, devletin aldığı önlemlere titizlikle uyulması, şehre giriş noktasında gerekli kontrollerin yapılması ve kişilerin bilgilendirilmesi gerekliliği konusunda önerilerde bulunmuşlardır.

Katılımcılara göre en çok maske kullandıkları ortamlar; market, banka, eczane gibi kapalı ortamlar ve toplu olarak bulunulan ortamlar iken, maske kullanımına gerek görmedikleri ortamlar ise deniz kıyısı ve açık alanlardır. Kane vd.'nin (2021) çalışmasına göre de sahil kenarında insanların çoğunlukla maske takmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Chebli ve Said'in (2020) çalışmasında maske kullanımı, dezenfektan kullanımı ve kalabalıklardan kaçınmaya yönelik alınan önlemlerin, turistlerin davranışlarına yansıdığı görülmektedir. Bu çalışmada da katılımcılara göre alınan önlemlerden en etkili olarak görülen yöntem; maske kullanımı ve sosyal mesafedir. Görüşmenin yapıldığı dönemde henüz aşı yaygınlaşmadığı için katılımcıların cevapları arasında gerekli önemi almadığı düşünülmektedir. Gelecek çalışmalarda

aşının, kişilerin tedirginlik düzeyleri üzerinde bir etkisinin olup olmadığı ile ilgili çalışmalar yapılabilir.

Günümüzde her ne kadar Covid-19 pandemi süreci son bulmuş olsa da etkileri kısmen devam etmektedir. Skare, Soriano ve Porada-Rochon'un (2021) yaptıkları çalışma; pandemiden kaynaklanan krizlerin, turizm sektörü ve ekonomisi üzerinde uzun süren olumsuz etkilere neden olacağını ve bu tahmini etkilerin geçmişte yaşanan pandemi krizlerinde gözlemlenenlerin de çok ötesinde olduğuna dair görüşlerini ortaya koymaktadır. Bu durum göz önüne alındığında bu çalışma ile gelecekte yaşanması muhtemel herhangi bir pandemi dönemi için adı geçen çalışmadaki zorlukların kolaylıkla üstesinden gelinebilmesi adına turizm paydaşlarının kendilerine çıkarımlarda bulunması önerilmektedir. Buna yönelik bazı öneriler şu şekilde sıralanabilir:

- Olası salgınlara karşı yazlık alanlarda ve birçok turizm destinasyonunda kriz yönetim stratejileri oluşturulmalı,
- Salgın sonrasında benzer salgın krizleri için acil durum fonu oluşturulmalı,
- Gelecekte böyle bir salgın krizi ile karşı karşıya kalınması durumunda turizm işletmeleri kapasiteleri artırılmalı,
- Turizm sektöründeki tüm paydaşların oluşabilecek bir krize karşı hazırlık planı olmalı,
- Turizm paydaşlarında yer alan tüm personelin kriz eğitimi alması sağlanmalı,
- Çeşitli pandemi süreçlerinde belediyeler web sayfalarında yazlık bölgelerinde aldıkları tedbirleri yayınlarak bölgeyi ziyaret edecek turistlere pandemi hakkında geniş bilgiye sahip olmalarını sağlayabilir.

Bu çalışma ile yazlıkçıların Covid-19 sürecinde buldukları destinasyona ilişkin algıları ortaya konulmaya çalışılmıştır. Böylece yetkili mercilere; gerek salgın dönemlerinde gerek de normal zamanlarda temizlik konusu üzerinde titizlikle durulması gerektiğinin göz önünde bulundurulması önerilmektedir. Tatilci olma potansiyeli taşıyan her bir bireye de yerel olarak alınan önlemlerin yanı sıra kendi önlemlerini alırken temizliğe, konulan kurallara uyulmasına dikkat edilmesi; huzurlu ve güvenli bir tatilin gereği olduğu hatırlatması yapılabilir. Araştırmacılara yazlıkçılar açısından ele alınan bu konunun, yerel halk gözüyle ya da kısa süreli tatile gelenler gözünden buldukları destinasyonda alınan önlemlerin nasıl algılandığıyla ilgili çalışmalar yapılması önerilebilir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Destek Bilgisi: Herhangi bir kurum ve/veya kuruluştan destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

Etik Onayı: Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara riayet edildiğini yazar(lar) beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Türk Turizm Araştırmaları Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazar(lar)ına aittir.

Etik Kurul Onayı: Selçuk Üniversitesi Turizm Fakültesi Bilimsel Etik ve Değerlendirme Kurulundan 25.08.2021 tarih ve 26 sayılı karar numarası ile izin alınmıştır.

Araştırmacıların Katkı Oranı: Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

KAYNAKÇA

Abbas, J., Mubeen, R., Iorember, P. T., Raza, S., and Mamirkulova, G. (2021). Exploring The Impact of Covid-19 on Tourism: Transformational Potential and Implications for a Sustainable

Recovery of The Travel and Leisure Industry, *Current Research in Behavioral Sciences*, (2), 100033, 1-11.

Akbaba, M. (2020). COVID-19 Salgını Kapsamında Turist Yorgunluğunun Turistlerin Satın Alma, Tavsiye Etme ve Daha Fazla Ödeme Niyetlerine Etkisinin Belirlenmesi, *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 6(2), 225-240.

Alaeddinoğlu, F. ve Serkan, R. O. L. (2020). Covid-19 Pandemisi ve Turizm Üzerindeki Etkileri, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (Salgın Hastalıklar Özel Sayısı), 233-258.

Aylan, S. (2020). Covid-19 Pandemisinin Turizm Sektörüne Etkisi: Turizm Yazılı Basımında Çıkan Haberlere Yönelik Nitel Bir Araştırma, *Journal of Gastronomy Hospitality and Travel*, 3(2), 164-177.

Bahar, O. ve Çelik İlal, N. (2020). Coronavirüsün (Covid-19) Turizm Sektörü Üzerindeki Ekonomik Etkileri, *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 6(1), 125-139.

Chaplin, D. (1999). Consuming Work/Productive Leisure: The Consumption Patterns of Second Home Environments, *Leisure Studies*, 18(1), 41-55.

Chebli, A., and Said, F. B. (2020). The Impact of Covid-19 on Tourist Consumption Behaviour: A Perspective Article, *Journal of Tourism Management Research*, 7(2), 196-207.

Chen, S., Yang, J., Yang, W., Wang, C., and Barnighausen, T. (2020). COVID-19 Control in China During Mass Population Movements at New Year, *The Lancet*, 395(10226), 764-766.

Craig, C.A. (2020). Camping, Glamping, and Coronavirus in The United States. *Annals of Tourism Research*, 89, 1-4.

Craig, C. A., and Karabas, I. (2021). Glamping After the Coronavirus Pandemic. *Tourism and Hospitality Research*, 21(2), 251-256.

Çetinkaya, F. Ö. (2022). Krizler Her Zaman Yıkıcı mıdır? Çalkantılı Dönemlerde Turizm Sektörü İçin Yeni Girişimcilik Fırsatları, (Editörler) Konaklıoğlu, E., Koç, B. ve Atar Yılmaz, A.: *Turizm Girişimciliğinin Doğası: Güncel Konular* içinde (ss.169-188) Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Ekinci, Y., Gürsoy, D., Can, A. S., and Williams, N. L. (2022). Does Travel Desire Influence COVID-19 Vaccination Intentions?, *Journal of Hospitality Marketing & Management*, 31(4), 413-430.

Emekli, G. (2014). İkinci Konut Kavramı Açısından Turizm Coğrafyasının Önemi ve Türkiye’de İkinci Konutların Gelişimi, *Ege Coğrafya Dergisi*, 23/1, 25-42.

Farzanegan, M. R., Gholipour, H. F., Feizi, M., Nunkoo, R., and Andargoli, A. E. (2021). International Tourism and Outbreak of Coronavirus (COVID-19): A Cross-Country Analysis, *Journal of Travel Research*, 60(3), 687-692.

Gössling, S., Scott, D. and Hall, C. M. (2021). Pandemics, Tourism and Global Change: A Rapid Assessment of COVID-19, *Journal of Sustainable Tourism*, 29(1), 1-20.

Higgins-Desbiolles, F. (2020a). Socialising Tourism for Social and Ecological Justice After Covid-19, *Tourism Geographies*, 22(3), 610-623.

Higgins-Desbiolles, F. (2020b). The “War Over Tourism”: Challenges to Sustainable Tourism in The Tourism Academy After COVID-19, *Journal of Sustainable Tourism*, 29(4), 551-569.

Jiang, Y., and Wen, J. (2020). Effects of COVID-19 on Hotel Marketing and Management: A Perspective Article, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 2563-2573.

- Kane, B., Zajchowski, C. A., Allen, T. R., McLeod, G., and Allen, N. H. (2021). Is It Safer at The Beach? Spatial and Temporal Analyses of Beachgoer Behaviors During The COVID-19 Pandemic, *Ocean & Coastal Management*, 205, 105533.
- Kervankıran, İ. ve Bağmancı, M. F. (2020). Turizm Hareketliliğine Karşı İstikametten Bakmak Türkiye'den Yurtdışına Olan Seyahatlerin Görünümü, *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(3), 686-712.
- Khan, M., Chelliah, S. and Ahmed, S. (2017). Factors Influencing Destination Image and Visit Intention Among Young Women Travellers: Role of Travel Motivation, Perceived Risks, and Travel Constraints, *Asia Pacific Journal of Tourism Research*. 22 (11), 1139-1155.
- Kılıç, B., Aslan, H. ve Gövce, M. (2020). Covid-19 Sonrası Turistik Tüketim Tutumu, *Gaziantep University Journal of Social Sciences, Special Issue*, 554-570.
- Korkut, Y., Eker, M., Zeren, F. ve Altunışık, R. (2020). Covid-19 Pandemisinin Turizm Üzerindeki Etkileri: Borsa İstanbul Turizm Endeksi Üzerine Bir İnceleme, *Gaziantep University Journal of Social Sciences, Special Issue*, 71-86.
- Kurt Yılmaz, B. ve Sürgevil Dalkılıç, O. (2021). Covid-19 Pandemisinin Turizm Sektörüne Etkileri: Ulusal ve Uluslararası Yazına Yönelik İçerik Analizi, *International Journal of Contemporary Tourism Research, Özel Sayı*, 55 – 72.
- Liu, H., Liu, Y., Wang, Y., and Pan, C. (2019). Hot Topics and Emerging Trends in Tourism Forecasting Research: A Scientometric Review, *Tourism Economics*, 25(3), 448 – 468.
- Miles, M. B., ve Huberman, A. M. (2016). *Genişletilmiş Bir Kaynak Kitap: Nitel veri Analizi* (S. Akbaba Altun ve A. Ersoy, Çev. Ed.) Ankara: Pegem Akademi.
- Neuburger, L., and Egger, R. (2021). Travel Risk Perception and Travel Behaviour During the Covid-19 Pandemic 2020: A Case Study of The DACH Region, *Current Issues in Tourism*, 24(7), 1003-1016.
- Okuyucu, A. ve Somuncu, M. (2016). İkinci Konut Sahipliliğinde Motivasyon, Sosyo-Demografik Özellikler ve Seyahat Karakteristikleri Arasındaki İlişkiler: Yalova-Çınarcık Örneği, *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 14(1), 39-56.
- Özaltın Türker, G. (2020). Covid-19 Salgını Turizm Sektörünü Nasıl Etkiler? Turizm Akademisyenleri Perspektifinden Bir Değerlendirme, *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 6(2), 207-224.
- Sağlık Bakanlığı (2021). *Covid-19 Nedir?* URL: <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66300/covid-19-nedir-.html> (Erişim Tarihi: 20.11.2021).
- Seçilmiş, C. (2009). Turistlerin Kişisel Değişkenlerinin Güvenlik Algılamalarındaki Rolü, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(30), 152-166.
- Sikarwar, E. (2021). Time-Varying Foreign Currency Risk of World Tourism Industry: Effects of COVID-19, *Current Issues in Tourism, Special Issue: COVID-19 and tourism*, 887-891.
- Skare, M., Soriano, D. R., and Porada-Rochon, M. (2021). Impact of COVID-19 on The Travel and Tourism Industry, *Technological Forecasting and Social Change*, 163, 1-14.
- Talwar, S., Srivastava, S., Sakashita, M., Islam, N., and Dhir, A. (2022). Personality and Travel Intentions During and After The COVID-19 Pandemic: An Artificial Neural Network (ANN) Approach, *Journal of Business Research*, 142, 400-411.

Terziyska, I., and Dogramadjieva, E. (2021). Should I Stay or Should I go? Global COVID-19 Pandemic Influence on Travel Intentions of Bulgarian Residents, In SHS Web of Conferences (Vol. 92, p. 1-11). *EDP Sciences*.

TurizmNews (2020). TAV: "Krizden Güçlenerek Çıkacağız". <https://www.turizmnews.com/tav-krizden-guclenerek-cikacagiz/18955/> [Erişim Tarihi: 27.10.2022].

TÜRSAB (2020). Covid-19 Sürecinde Türkiye ve Dünya Turizmi Değerlendirmesi. <https://www.tursab.org.tr/duyurular/covid-19-surecinde-turkiye-ve-dunya-turizmi-degerlendirmesi> [Erişim Tarihi:31.10.2022].

UNWTO (2021). *Harnessing The Power of Culture and Creativity in Tourism Recovery*. <https://www.unwto.org/news/harnessing-the-power-of-culture-and-creativity-in-tourism-recovery> [Erişim Tarihi: 27.10.2022].

Wachyuni, S. S., and Kusumaningrum, D. A. (2020). The Effect of COVID-19 Pandemic: How are The Future Tourist Behavior, *Journal of Education, Society and Behavioural Science*, 33(4), 67-76.

Wen, J., Kozak, M., Yang, S., and Liu, F. (2020). COVID-19: Potential Effects on Chinese Citizens' Lifestyle and Travel, *Tourism Review*, 76(1), 74-87.

Yenişehirlioğlu, E. ve Salha, H. (2020). Covid 19 Pandemisinin Türkiye İç Turizmüne Yansımaları: Değişen Talep Üzerine Bir Araştırma, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Covid-19 Sosyal Bilimler Özel Sayısı 19(37) Bahar (Özel Ek)*, 355-368.

Zoğal, V., Domenech, A. and Emekli, G. (2020). Stay at (Which) Home: Second Homes During and After the Covid-19 Pandemic, *Journal of Tourism Futures*, <https://doi.org/10.1108/JTF-06-2020-0090>.

Zoğal, V. ve Emekli, G. (2020). Türkiye'de COVID-19 Salgını Sürecinde İkinci Konutların Değişen Anlamları, *International Journal of Geography and Geography Education (IGGE)*, 42, 168-181.